

9987

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
22.02.2024

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

25 Aralık 2021 tarihinde 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nda yapılan değişikliklerle birlikte Mesleki Eğitim Merkezleri (MESEM) yaygınlaştırılmaya başlanmıştır. Program kapsamında çok sayıda öğrenci, örgün öğretimden uzaklaşarak "staj" adı altında işçileştirilmiştir. Bakanlığınız, bu program ile açıkça örgün öğretim hakkında koparılan çok sayıda çocuğu patronların insafına terk ederek, patronlara "eti de kemiği de sizin" demektedir. Program patronlara yalnızca bedava iş gücü imkânı sağlamamış, yanı sıra denetimsizliğin yol açtığı bir sonuç olarak çocuk emeği üzerinde sınırsız inisiyatif hakkı da tanımıştır. Bu bağlamda; MESEM programına kayıtlı öğrencilerin çalıştırıldıkları iş yerlerinde uzun çalışma saatleri, iş kazaları, iş cinayetleri ve taciz vakalarına sonuç doğurabilecek bir patron inisiyatifi ve denetimsizlik söz konusudur.

Bunun güncel örneklerinden biri, İstanbul'un Avcılar ilçesindeki Mehmet Emin Horoz Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin MESEM programının 12. sınıfına devam eden lojistik bölümüne kayıtlı kadın öğrencinin yaşadıklarıdır. Sertrans Lojistik'te çalıştığı sırada cinsel istismara maruz kalan kadın öğrenci, patronu tarafından "taciz iş hayatında sıklıkla karşılaşacağınız bir şey, alışın" nasihatiyle karşılaşmıştır. Durumu okul idaresine taşıyan öğrencinin şikâyeti üzerine, okul iş yeri ile yapmış olduğu anlaşmayı sonlandırmış ve taciz mağduru öğrenci başka bir iş yerinde çirak olarak çalışmaya başlamıştır.

Benzeri bir olay söz konusu okulda MESEM programına kayıtlı bir başka kadın öğrencinin daha başına gelmiştir. Mercedes'te çirak olarak çalıştırılan öğrenci, iş yerinin bir müşterisi tarafından tacize uğramış, Mercedes yetkilileri ise taciz mağduru kadın öğrenciyi haksız ve suçlu bularak işten çıkarma yöntemine başvurmuştur.

Kadın çirakların aktardıklarına göre; bu iki örnek münferit olaylar değildir, yaygın yaşanan olaylardır. İş yerlerinde tacizin bu denli yaygınlaşmasının bir sonucu olarak çirak kadınlar kendi aralarında kurdukları dayanışma ile iş yerlerinde yaşadıkları taciz olaylarını birbirleri

ile paylaşmakta, tacizin yaşanmış olduğu iş yerlerinde çalışma konusunda birbirlerini bilgilendirmektedirler.

Bu bağlamda;

- 1) MESEM programının faaliyette olduğu yıllar boyunca, çalıştırılmış olduğu iş yerinde tacize ve istismara maruz kalan çırak ve kalfa sayısı kaçtır?
- 2) Bakanlığınızın, iş yerlerinde yaşanması muhtemel taciz olaylarını denetlemek üzere ne gibi önlemleri mevcuttur? Bakanlığınızın, yaşanan taciz olaylarından haberdar olabilmesinin tek yolu, taciz mağduru öğrencinin bu durumu okul idaresine iletmesi ile mi mümkündür?
- 3) Okul ile olan anlaşması sona erdirilen Sertrans Lojistik adlı firmaya sözleşme iptali dışında herhangi bir yaptırım ya da cezai işlem uygulanmış mıdır?
- 4) Mercedes'te çırak olarak çalıştırılan öğrencinin yaşadığı istismarın ardından şirket yetkilileri kendileri bir muhakemede bulunarak haksız da suçluyu da kendisi tayin etmiştir. Yaşanan taciz/cinsel istismar olayından Bakanlığınız haberdar mıdır? Kendi bünyesinde çıraklık yapan bir öğrencinin yaşadığı bu olay karşısında Bakanlığınız duruma ne şekilde müdahalede bulunmuştur?
- 5) Sertrans Lojistik patronu, tacizin iş hayatında sık karşılaşılan bir durum olduğunu belirtmiştir. İlgili işyerine herhangi bir yaptırım ya da cezai işlemde bulunulmamış olması Bakanlığınızın da Sertrans Lojistik patronu ile aynı kanıda olduğunu düşündürmektedir. Bakanlığınız duruma müdahale etmeyi düşünmekte midir?
- 6) Yaşanan taciz ve istismar vakalarında mağdur öğrenciye psikolojik destek verebilmek konusunda okulların yeterlilik düzeyi ne seviyededir? MESEM programının bulunduğu okullarda kaç tane rehberlik, psikolojik danışmanlık personeli mevcuttur?
- 7) Öğrencilerin cinsel taciz/istismar bildirimleri üzerine adli yollara başvuru yapılmış mıdır? Sonuçları ne olmuştur? Adli başvuru yapmayan kamu görevlileri hakkında suç duyurusunda bulunulmuş mudur?